REGIONSTYRELSEN 2021-02-16

Vänsterpartiet

Ärende nr 6
RS 2020-0849

Yttrande över Regionrevisorernas delrapport 2020 för regionstyrelsen

Regionrevisorerna lyfter i sin rapport ett behov av att tydliggöra Regionstyrelsens samordnande roll och roll som ägare i händelse av kris. Det är också viktigt att tydliggöra beslutsordningen och vilka befogenheter en särskild sjukvårdsledning har under krisläget. Vänsterpartiet håller med revisorerna här och ser att regionen har brustit i intentionerna att skapa en samordnad vårdstruktur då man endast vädjat till privata utförare att ställa sina resurser till förfogande. Den fragmentiserade vårdvalsmodellen med en undvikande ledning har lett till svårigheter i samordning och fördröjd tid för verksamheter och patienter att få tillgång till skyddsutrustning, tester och vaccin. Vänsterpartiet ser med spänning fram emot den oberoende utredning som kommer att presentera hur regionen har kommunicerat inom och utanför sina egna verksamheter med andra aktörer under pandemin. Vi framhåller vikten att också väga in en jämförelse med Norrtälje och hur man lyckats att hålla smittan nere, förse samtliga vård- och omsorgsgivare med utbildning och skyddsutrustning i ett tidigt skede, få privata och egenregi-verksamheter att samarbeta i mobila team samt nu också ha vaccinerat högst andel av befolkningen i regionen genom ett väl planerat och samordnat arbete där ett tydligt samordningsansvar funnits för så väl privata som egen regi-utförare.

Revisorerna påpekar ett flertal gånger att det är mycket osäkert att uttala sig om de ekonomiska konsekvenserna i dagsläget, då vi inte vet hur mycket statsbidragen kommer att landa på och då vi inte vet hur länge pandemin kommer att pågå och vilken utsträckning den kommer att påverka regionens verksamheter på det sätt den gör idag. Vänsterpartiet konstaterar dock att det fanns en kris i sjukvården redan innan pandemin startade. Ett sjukvårdsuppror var igång och sjukhusen befann sig i stabsläge under ett flertal tillfällen till följd av orimliga sjukhusavtal och dålig arbetsmiljö för personalen. Nu ser revisorerna att både Karolinska universitetssjukhuset och Södersjukhuset, trots statsbidrag och tillfälliga avtal under pandemin, fortfarande visar negativa siffror. Vänsterpartiet vill betona vikten av att ge sjukhusen förutsättningar att kunna ge de anställda en bra arbetsmiljö och tillräcklig återhämtning för att kunna fortsätta arbeta på våra sjukhus. Just nu pågår en stor erfarenhetsförlust inom vården när erfarna vårdanställda med många erfarenhetsår lämnar våra verksamheter och även om de ersätts med nyutbildad personal så kompenserar det inte för de förlorade erfarenhetsåren. Mycket av den planerade vården har under år 2020 ställts in och skjutits upp och detta benämns allmänt som ”vårdskulden” , men vi har också en skuld gentemot personalen som är utarbetad och behöver återhämtning. Det är viktigt, om vi ska kunna behålla och nyrekrytera personal, att vi inte drar igång med full kraft med att beta av vårdskulden utan sätter den i perspektiv gentemot den skuld vi har beträffande personalens arbetsmiljö.

Pandemin har även drabbat kollektivtrafiken hårt. Region Stockholm har inte kunnat samordna och styra trafiken på ett optimalt sätt som gör att människor i större utsträckning

hade kunnat nyttja den under pandemin. Med flera olika aktörer blir det svårt att tillhandahålla en flexibel trafik. Vänsterpartiet ser att uteblivna intäkter inte hade behövt bli så stora inom kollektivtrafiken om regionens resenärer varit vana att själva ta sitt ansvar för att ha giltig biljett och SL ordnat så att biljettapparater kommit upp i bussarnas bakdörrar när framdörrarna stängde. Om SL dessutom hade haft större rådighet och kunnat använda fordonen flexibelt och flyttat bussar från linjer med få passagerare till linjer där det förekommit trängsel hade det varit mer smitt säkert att resa med kollektivtrafiken. Om det dessutom hade gått att få lättillgänglig information om när det är få resenärer och därmed ”säkrare” att använda kollektivtrafiken hade de som verkligen behövt resa med kollektivtrafiken kunnat göra det mer säkert. Däremot förstår vi och ser inget problem med att SL följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer att avråda resenärer från onödiga resor. Det viktiga är att trygga resorna för dem som måste resa med kollektivtrafiken under pandemin.

Revisionen konstaterar att det ännu inte tagits några formella beslut om fördelningsprinciper eller hur eventuella kvarstående underskott ska hanteras på respektive nämnd och bolag i det fall regionen inte får full kostnadstäckning från staten för de ekonomiska effekterna av pandemin. Inom kollektivtrafiken så vet vi att biljettintäkterna minskat med 3 561 mnkr 2020 och att region Stockholm erhåller 1,3 miljarder från staten i ersättning. För resultatet 2020 så bidrog en fastighetsförsäljning på 439 mnkr till att bättre på resultatet. Prognosens för 2021 är ett tapp på 2,2 miljarder i biljettintäkter och staten har aviserat 2 miljarder i ersättning till alla Regionala kollektivtrafikmyndigheter i landet. Vi är oroliga för framtiden och vill absolut undvika en situation där kollektivtrafiken får ett neddraget utbud för att minska kostnaderna. Trafikförvaltningen i dialog med regionstyrelsen måste ha en plan för hur ekonomin 2021 kan hanteras.